

Lær af Historien: Med hans egne ord: Hvordan Franklin Roosevelts Første 100 Dage lagde grunden til fremtidens fremskridt

Af Nancy Spannaus. 11. juni, 2013:

På tærskelen til 80-års dagen, den 16. juni, for præsident Franklin D. Roosevelts underskrivning af Glass/Steagall-loven, som dermed trådte i kraft, og som fandt sted på den sidste af hans berømte 100 dage, er det påtrængende nødvendigt, at Den amerikanske Kongres husker, og handler, på de principper, som Roosevelt, under den tids krise, genindførte. På trods af de kraftfulde initiativer hos de relativt få, der har stillet og støttet lovforslag om genindførelse af Glass-Steagall (H.R. 129 og S. 985), hænger flertallet fast i klammerier over latterlige eller endda kriminelle surrogatforholdsregler til løsning af problemer, der tydeligvis drejer sig om en systemisk, økonomisk krise, som er en trussel mod nationens overlevelse

.

Det, som FDR forstod og handlede på, var den fundamentale forpligtelse, der stadfæstes i Den amerikanske Forfatning, og som på enestående måde gives udtryk i Fortalen, nemlig, at de umiddelbare forholdsregler, der var nødvendige for at få folk ud af Den store Depressions elendighed, på samme tid måtte lægge grunden til fremskridt på længere sigt (redaktionens fremhævelse). Han udtrykte det således:

»Fra min regerings allerførste dag lå tryghed os lige så meget på sinde, som afstivning af bankerne, umiddelbar

fremskaffelse af jobs og købekraftens forbedring. Vi er i rimeligt tempo kommet langt med genrejsningen; vi er ikke kommet så langt med reformerne i det samme tidsrum. Men her i foråret 1938 er reformer lige så påtrængende nødvendige, som de var i foråret 1933.«

Denne evaluering udtalte præsident Roosevelt i sin introduktion til andet bind af sit værk, Offentlige papirer og taler, som blev udgivet i 1938, og som var redigeret af Samuel Rosenman, der i mange år havde skrevet hans taler. Dette bind var tilegnet begivenhederne i 1933, der omtaltes som »Kriseåret«, og i indledningen giver FDR et overblik over sine refleksioner over det, der var opnået.

FDR's udtalelser tager et af de mest fundamentale spørgsmål, som vore lovgivere i dag står over for, op, nemlig spørgsmålet om, at den specifikke, overhængende nødvendige, finansielle forholdsregel, Glass-Steagall, er en del af et sammenhængende program, der går ud på, at USA skal tilbage til sit oprindelige kreditsystem – ikke det britiske, monetaristiske ågersystem – som det eneste fundament for varig og konstant økonomisk fremskridt. Alt imens den ødelægger Wall Streets magt, åbner Glass-Steagall døren for massive investeringer i den fysiske økonomi, hvis sammenbrud ellers er i færd med at slå millioner af mennesker ihjel. Den imødegår et akut behov og opbygger fundamentet for fremtiden.

Lyt til FDR:

»Vi var fast besluttet på at hjælpe alle, der havde brug for hjælp til at rejse sig igen. Vi var ligeledes fast besluttet på at gennemføre reformer, hvor der var behov for reformer, for at sikre, at genrejsningen var varig.

Denne beslutsomhed kom til udtryk i løbet af disse 100 dage gennem vore bestræbelser for at gennemføre Banklovene i 1933 [disse inkluderer Glass-Steagall – red.] for at genoprette tilliden til vore banker, og for at gøre hele vort banksystem sundere og mere ærligt; i Loven om værdipapirer i 1933 for at beskytte investorer mod tvivlsomme

salgskampagner; i de forskellige love og eksekutive indgreb med hensyn til guld, sølv og fremmed valuta for at sikre en sund og tilstrækkelig valuta; i tilføringen af ny kraft til Den føderale kommission for Elektricitet for at beskytte dem, der har investeret i den almennyttige sektors aktier (el, gas, transport o. lign. – red.), og den almennyttige sektors forbrugere; i Indskyderlikviditetsstyrelsen for at udstede lån til banker, der er lukket over hele nationen, for at hjælpe indskyderne med at få en væsentlig del af deres indefrosne indeståender tilbage; i Rådet til beskyttelse af indehavere af udenlandske Aktier for at hjælpe amerikanske indehavere af udenlandske obligationer, der ikke kan holde deres forpligtelse; og i Den føderale Indskudsgarantifond for at garantere fremtidige indskydere i tilfælde af bankkonkurser.

Den samme beslutsomhed kom til udtryk i løbet af disse 'Hundrede Dage' i vore bestræbelser for at genoprette og stabilisere landbrugets indtægter gennem Loven om Landbrugsordningen; for at redde nationens farme fra tvangsauktioner gennem Nødloven om lån til Farme; for at udvirke tættere, international forståelse og relationer og, gennem fremme af en udenrigspolitisk, 'god nabo'-politik, fremme vor udenrigshandel og vore forhandlinger med repræsentanter for fremmede magter; for at redde vore byer og landsbyer fra overtagelse af pant til eje gennem Loven om lån til bevarelse af Hjem; for at støtte landets hovedjernbanenet gennem Nødloven om støtte til Jernbanetransporten; for, gennem vore initiativer, at genoprette landets olie- og benzinindustri fra en tilstand af næsten total kollaps; for at støtte arbejdskraftens interesser og ro og orden på arbejdsmarkedet ved at opmuntre den fælles forhandlingsret, mægling og afgørelser ved voldgift mellem arbejdsgivere og arbejdstagere gennem Loven om genrejsningen af national Industri og oprettelsen af Den nationale Arbejdsstyrelse og andre specifikke arbejdsstyrelser; for at hjælpe nationens landmænd ved at

låne dem penge med sikkerhed i deres overskudsproduktion, så de har mulighed for at beholde den, i stedet for at sende den ud på et i forvejen overmættet marked til dumpingpriser, gennem oprettelsen af Selskabet for Varekredit.

Og på samme måde kom denne beslutsomhed til udtryk i løbet af disse 'Hundrede Dage' gennem vore bestræbelser på at oprette Det civile Bevaringskorps for at give adskillige hundrede tusinde unge mænd og veteraner en chance for at komme væk fra gaderne og landstrygertogene og ud af vagabondlejrene og ind i nyttigt udendørsarbejde i nationens skove; og for at levere mad og tøj til dem, der var sultne og nødlidende på grund af mangel på arbejde, som de forgæves søgte at finde, gennem oprettelsen af Den føderale Bistandsordning; og for at levere et eksempel på god administration og anvendelse af naturressourcer som jord og vand til gavn for den jævne mand og kvinde i Tennessee-Floddalen, gennem oprettelsen af Tennessee-Flodalens Styrelse; for at sørge for jobs til de arbejdsløse, forbedre lønindkomsten og arbejdsforholdene, og for at fjerne urimelig konkurrence og handelspraksis i forretningslivet, gennem skabelsen af Styrelsen for offentlige Arbejder; for at skaffe de arbejdsløse jobs ved store, offentlige byggeprojekter, gennem oprettelsen af Den føderale Arbejdsformidling; for at hjælpe landmændene, så vel som de sultende arbejdsløse, gennem opkøb og uddeling af overskydende madvarer til dem, der ellers ikke ville have haft mad; og for at igangsætte et omfattende jobskabelsesprogram til dem, der ikke kunne finde arbejde på det private arbejdsmarked, gennem oprettelsen af Den civile Arbejdsformidling...

Alle disse eksempler på anvendelsen af regeringsmyndigheden som en organiseret form for selvhjælp til alle klasser og grupper og sektioner i vort land, blev taget i brug under disse berømte, første 'Hundrede Dage', eller i løbet af resten af det kriseår, som en følge af lovgivningsarbejdet i

de første hundrede dage. Mange flere eksempler fulgte i de efterfølgende år. Disse eksempler fra 1933 udgør kernen i de nye tiltag; de bliver alle diskuteret i dette bind.

De udgjorde virkeliggørelsen af New Deal – regeringen, der handlede for at tilvejebringe ikke blot en umiddelbar genrejsning, men også dennes langtrækkende reformhensigter. For bag den umiddelbare effektivering af alle disse loves forholdsregler og de under disse love oprettede virksomheders aktiviteter, lå intentionen om, at målenes overordnede hensigt var, at de skulle være af varig karakter.

Vi vidste, at et [privat] ledelsesorienteret, økonomisk system havde frembragt og atter ville frembringe økonomisk og social katastrofe. Et privat lederskab, der gik ud fra det standpunkt, at det tilstræbte mål var national velfærd, havde ikke eksisteret; regeringens overtagelse af et sådant lederskab var den eneste metode, der var tilbage.

Målene var, har altid været og er fortsat de følgende, beskrevet i korte vendinger:

En reel mulighed for mænd og kvinder for at arbejde med produktion til anstændige lønninger og rimelige arbejdstimer, eller være beskæftiget ved landbruget for et rimeligt udkomme.

En reel mulighed for at have bankopsparinger, der er beskyttet imod den spekulative brug af andre folks penge [jævnfør Glass-Steagall – red.]; og for at investere uden risiko for grådige salgsfolks og spekulanters svig eller svindel.

En reel mulighed for en tilstrækkelig fritid, bedre boligforhold og et bedre helbred.

En reel mulighed for at skabe en rimelig fortjeneste i forretningslivet, beskyttet mod monopoler og konkurrenceforvridning, men organiseret på en måde, der

fremskaffer rimelige priser for den almene forbruger.

Administration og anvendelse af naturlige ressourcer til gavn for den jævne mand og kvinde.

Tryghed mod alderdommens genvordigheder.

Tryghed mod uventet eller midlertidig arbejdsløshed.

Tryghed mod nye såvel som gammelkendte former for kriminalitet.

Tryghed mod krig.

Genopbygningsarbejdet, som vi påtog os i 1933, fordrede ikke skabelsen af fremmedartede værdier. Det bestod snarere i at finde veje tilbage til gamle, men noget glemte, idealer og værdier ... «

Og disse veje, som FDR havde sagt ved begyndelsen, er det, der opbevares som en helligdom i Fortalen til Den amerikanske Forfatning: en mere perfekt union, retfærdighed, ro og orden i landet, et fælles forsvar, almen velfærd og frihedens velsignelser for os selv og vor efterslægt.